

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ
ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

— Ἐμπρός, μὴ θέλῃς νὰ σὲ παρακαλοῦν, κίλισέ μας τὰ χρυσὰ σου (Σελ 748).

Διέτρεχεν ἤδη τὴν καλλίστην τῶν περιόδων τοῦ βίου της.

Εἶχε τι καὶ αὐτὴ τὸ ἀριστοκρατικόν, ἀλλὰ διαφόρως πρὸς τὴν ἐργάτιδα. Εἶχε τὸ ὕψος βασιλίσσης ἐν τραγῳδίᾳ, καὶ ἀναντιρρήτως, ἐπὶ σκηνῆς, ὑποκρινομένη δραματικόν τι πρόσωπον, θὰ διέπρεπεν.

Αἰτιόν τι βεβαίως τὴν ἐκράτει παρὰ τὴν νεαρὰν ἐργάτιδα, διότι ἔμενεν ἀκίνητος, ἀτενίζουσα αὐτὴν μετὰ προσοχῆς καὶ τηροῦσα συνεσφιγμένους τοὺς ὀδόντας, ὠραίους ὀδόντας λευκοὺς, ἕως οὐ ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ ὁμιλήσῃ.

— Δὲν πλήττεις λοιπόν, Ἰωάννα, ὑπέλαβε, φεύγουσα μόνη, τόσον ἄργα...

— Καὶ τόσον μακράν! προσέθηκε στενάζουσα ἡ νεανίς.

— Ναί, καὶ τόσον μακράν, εἰς τὴν φρικτὴν συνοικίαν ὅπου διαμένεις!

— Ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη! ἐπανάλαβεν ἡ ἐργάτις.

— Ἠδύνασο νὰ εἶχες δωμάτιον ἐδῶ πλησίον...

— Ὁ πατέρας δὲν θέλει...

— Τὸ ὀρθόν;...

— Νομίζει ὅτι δὲν θὰ ἐπήγαίνα τίποτε εἰς τὸ σπῆτι, ἂν ἔφευγα ἀπ' ἐκεῖ

— Θὰ φύγῃς ἐν τούτοις. Θὰ κάμῃς ὅ,τι καὶ αἱ ἄλλαι... Δὲν λέγουν ὅτι ἡ ἀδελφὴ σου ἀσθενεῖ;... Δὲν ἔρχεται πλέον.

— Ἡ Θηρεσία εἶνε φθισική...

— Τὴν ἔφαγαν καὶ αὐτὴν αἱ διασκεδάσεις, εἶπε κυνικῶς ἡ Καισαρίνα, διότι ἐκείνη ἦτο ἡ μετὰ τῆς νεάνιδος συνδιαλεγόμενη.

Ἡ νεάνις ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Ἐὰν ἔχη περιπέσει εἰς σφάλματα, ἐπιθύρισε, τὰ πληρώνει ἀκριβῶς.

— Ἡ κατάστασίς της εἶνε κρίσιμος;

— Ὁ ἰατρός εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ τὴν στείλωμεν εἰς μεσημβρινὰ μέρη... Εἶνε τὸ μόνον φάρμακον... Θέλει νὰ μᾶς περιπαίξῃ...

— Τὸ χρῆμα... δὲν εἶνε ἀλήθεια;

— Τὸ ἐννοεῖτε...

— Ἐν μόνον δωματίον ἔχετε ἐκεῖ;

— Καὶ μίαν κλίνην.

— Κοιμᾶσαι μαζὺ μὲ τὴν Θηρεσίαν;

Ἡ νεάνις ἐκ νέου ἐπανέλαβε τὸ αἰώνιον τῆς ρητόν:

— Ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη!

— Ἀλλὰ, δυστυχῆς παιδίον, ἀνέκραξεν ἡ Καισαρίνα, θὰ σὲ κολλήσῃ τὴν ἀσθένειάν της... Γνωρίζεις... εἶνε κολλητική!

Ἡ Ἰωάννα ὕψωσε πρὸς τὰ ἄνω τοὺς πλήρεις ὑποταγῆς καὶ εἰλικρίνειας ἐκφραζοντας μεγάλους τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ οὐδὲν ἀντεῖπεν.

Ὀμιλοῦσα, εἶχε περπατήσει ἐν φόρεμα καὶ τὸ ἐπεθεώρει.

— Τι λέγετε δι' αὐτό, δεσποινίς Καισαρίνα; ἠρώτησε.

— Εἶνε κάλλιστον. Δὲν ἀπορῶ, ἂν ἡ κυρία τόσον σὲ ὑπολήπτεται.

Ἐθεώρησε τὸ ἐκκρεμές.

— Δύνασαι ν' ἀπέλθῃς μαζὺ μὲ τὰς ἄλλας, εἶπε· σοὶ δίδω τὴν ἀδειαν.

Ἡ ἐργάτις ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Σὺς εὐχαριστῶ, εἶπεν, ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον... Ἡ κυρία τοῦ προσδιώρισε τὴν ἐργασίαν... Περιμένει νὰ ἐτοιμασθοῦν, διὰ ν' ἀρχίσουν αὐρίον νὰ ράπτωνται εὐθύς ὡς ἔλθωμεν. Ὅτ' ἐτοιμασῶ ὅ,τι ἀπομένει καὶ θὰ ἀναχωρήσω.

— Ὅπως μόνη;

— Ἐννοεῖται.

— Ἐχεις θάρρος, ὅσον δὲν θὰ εἶχον ἐγώ...

Διὰ τῶν θυρῶν εὐρέος ἐργαστηρίου ἔβλεπέ τις ἄθροισμα νεανίδων ἀνακινουμένων πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἦσαν αἱ ἐτοιμαζόμεναι ν' ἀποχωρήσωσιν ἐργάτιδες, θέτουσαι τοὺς πύλους τῶν καὶ περῶσαι διὰ τῆς χειρὸς τὸ μικρὸν τῶν κένιστρον.

Τὸ ἐργαστήριον αὐτὸ ἦτο μέγα διαμέρισμα, ἔχον τοὺς τοίχους κιτρίνους, μακρὰς τραπέζας, καθίσματα καὶ ἱματιοφυλάκια, ἀφ' ὧν ἐκρέμαντο πληθὺς φορεμάτων καὶ στηθοδέσμων, καὶ μίαν ἐστίαν ἐστιατορίου.

Ἡ ἀπλότης αὐτῇ ἀντετιθετο πρὸς τὴν πολυτέλειαν τῶν αἰθουσῶν τῆς πωλήσεως, ἐνθα ἔβλεπέ τις ἐπιπλα καλλιτεχνικά, βρυτιμούς ἐπιστρώσεις καὶ εἰκόνας ἔτι συγχρόνων ζωγράφων ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων. διότι τῆς Λυρίας τὰ κέρδη ἦσαν τεράστεια, χωρὶς δι' αὐτὸ ν' ἀμειβῇ ἐπαξίως καὶ τὰς πτωχὰς τῆς ἐργατίδας, ὧν, ὡς ἐλέγετο, ἀπελάμβανεν ὅλους τοὺς κόπους.

Ἡ πρώτη εἶχε διαβῇ εἰς τὸ ἐργαστήριον.

Ἡ Ἰωάννα τὴν ἤκουσε δίδουσαν διαταγὰς διὰ τῆς ἐπιβυλλοῦσης φωνῆς της. Ἐγένετο κίνησις ζωηροτέρῃ· αἱ θύραι ἐκλείσθησαν· οἱ ἤχοι συνδιαλέξεων ἐπλήρωσαν τὴν ὁδὸν Καμβῶν ἧς ἡ ἐρήμωσις αἰφνυδῶς ἐνεψυχώθη, καὶ ἡ Καισαρίνα ἐπανῆλθε παρὰ τὴν νεάνιδά.

Ἦδη ἦτο καὶ αὐτὴ ἐνδεδυμένη καὶ ἑτοιμος ἵνα ἐξέλθῃ.

Ἀξιόλογον ὄντως πλάσμα!

Ὁ στρογγύλος της πῖλος ἐλαφρῶς ἐπικλινῆς καὶ ἀτημελήτως ἐρριμμένος ἐπὶ κόμης διηυθετημένης ἐν ἐντέχνῳ ἀταξίᾳ, ἡ χροιά της, ἡ εὐθεία της ρίς, ὁ ἀνεπίληπτος της τράχηλος, τὸ λιγυρὸν της σῶμα, καὶ ὁ ἰδιάζων χα-

ρακτηρισμὸς δὲν εἰς αὐτὰ ὅλα προσέδιδεν αὐστηρότης τις καὶ συνάμα ἡ ἐντελής της χάρις, τὴν καθίστων γυναῖκα θαυμασίως ποθητὴν καὶ τελείαν.

Διὰ νὰ ὑποτάσσῃται εἰς τὴν ἐργατικὴν ζωὴν ἣν διήγε, ὤρειλεν ἡ λίαν ἐνάρετος νὰ ἦτο ἡ νὰ κατεῖχεν ὑπέρμετρον τινα φιλοδοξίαν ἣν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἱκανοποιήσῃ.

— Σὺ πλέον μόνη ἀπομένεις εἰς τὸ κατάστημα, εἶπεν. Ἄμα ἐξέλθῃς, σβέσον τὸ ἀεριόφως.

— Ναί, δεσποινίς.

Ἡ κυρία εἶνε εἰς τὸ Μελόδραμα. Δὲν θὰ ἐπιστρέφῃ ἐνωρίς. Τῇ ἐζήτησες αὐξήσιν.

Ἡ ἐργάτις ἐπορφυρώθη.

— Δηλαδή ὡς ἐκ τῆς τόσης μας ἀνάγκης... ἡ ἀδελφή μου εἶνε ἀσθενής... ὁ πατήρ μου ὅστις τόσον ὀλίγα κερδίζει...

— Τί ἀπολαμβάνεις;

— Ἐκατὸν φράγκα τὸν μῆνα... ἑκατὸν εἰκοσι... ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους...

— Εἶνε ἄρκετὰ καλὰ!...

— Ναί, ἐὰν περιλαμβάνετο τὸ πρηντόν... ἀλλά.

Ἦθελε νὰ προσθήσῃ:

— Ἀδυνατῶ ν' ἀγοράσω ὑποδήματα.

Ἀλλ' ἡ αἰδῶς τὴν ἠμπόδιζε.

Γνωρίζω καλῶς, ὑπέλαθεν ἡ Καισαρίνα, ὅτι μὲ τροφήν, ἐνδύματα καὶ λοιπὰ, τὰ ἑκατὸν φράγκα γίνονται ἀνάρπαστα. Τὰ ἔχω περάσει... Ἀλλὰ σοῦ παρρητεῖ ἄλλος, ὅτι τὰ ἑκατὸν εἰκισὶ κάμνουν περίπου πέντε φράγκα τὴν ἡμέραν καὶ ὅτι εἰς ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν... Εἶσαι δεκαοκτὼ ἐτῶν;...

— Περίπου.

— ... Ἄν ἦσο μόνη, θὰ σοὶ ἤρουν.

— Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶμαι μόνη.

Ἡ πρώτη συνέπτυξε τὰ χεῖλη.

Ἐρώτησις ἀδιάκριτος τῇ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν. Τὸ ἀγγελικὸν βλέμμα τῆς νεάνιδος τὴν ἀνεχαίτισε, καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ τὴν ἐκστομίσῃ.

— Ἐὰν ἠδύνασθε νὰ μὲ βοηθήσητε, δεσποινίς Καισαρίνα, εἶπεν ἱκετευτικῶς ἡ νεάνις, θὰ μᾶς παρείχετε μεγάλην ἐκδούλευσιν. Τόσον εἴμεθα πτωχοί!

— Ὅτ' ἴδω, θὰ προσπαθήσω... Ἐνδιαφέρομαι δι' ἐσέ, τὸ γνωρίζεις καλῶς... Ὅτ' δοκιμάσω... Καλὴν ἐντάμωσιν! Μὴ λησμονήσης τὸ φῶς... Θανατώνεσαι ἐργαζομένη τόσον!

Ἡ Ἰωάννα ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐτήρησε σιγὴν.

— Καληνύκτα, μικρά, ἐπανέλαθεν ἡ πρώτη.

— Καληνύκτα, δεσποινίς.

Μείνασα μόνη ἡ νεάνις, ἐξέβηκε ἐλαφρὸν στεναγμόν. Τὰ χαρακτηριστικά της προσέλαβον τὴν ἐκφρασιν κοπώσεως, ἀποθαρρύνσεως καὶ βεθέος πόνου.

Ταυτοχρόνως νέφος ἐσκότισε τοὺς ὀφθαλμούς της· ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους της, ὡς εἰ αἰσθανθεῖσα ἐνδόμυχον ἄλγος.

Ἐμεινε πρὸς στιγμὴν καταπεπονημένη καὶ ἐν ἀτονίᾳ, ἀλλ' ἤκουσε τὸ ἐκκρεμές σημαῖνον ἡμίσειαν. Ἦνωρθώθη καὶ ἀνέλαβε τὸ ἔργον της μὲ πυρετώδη ζέσιν.

Τὰ λεπτὰ παρήρχοντο ἀστραπιαίως.

Ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ διαμερίσματι. τῷ τόσον θορυβῶδει ἐν καιρῷ ἡμέρας, ἐν τῇ ἐρήνῳ. Ἐνθα μόνη εἰργάζετο ἔτι, ἤκουε μόνον τὸν ρυθμικὸν κρότον τοῦ ἐκκρεμοῦς καὶ τὸν θροῦν τῶν μόλις ὑπὸ τῶν λεπτῶν της χειρῶν ψυχομένων ἐσθήτων.

Καὶ τὸ νέφος ἐξηκολούθει σκοτίζον τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἠτθάνετο λιποψυχίαν.

Σημειωτέον ὅτι ἐπεῖνα.

Εἶχεν ἀπέλθῃ τῆς πατρικῆς οἰκίας τὴν ἔκτην καὶ τέταρτον, ἀφοῦ ἔλαβε τεμάχιον ἄρτου καὶ ποτήριον ὕδατος.

Τὴν μεσημβρίαν εἶχε προγευματίσει, ὡς αἱ ἄλλαι, ἐξ ὧν ἐφοδίων ἔφερεν ἐν τῷ κανίστρῳ της.

Ἐδείπνει ἐκάστοτε ἐν τῇ ἐπιστροφῇ της.

Ἦτο ἡ συνήθης της τακτική, ὡς καὶ τῶν πλείστων ἄλλων.

Τὸ ἔργον τέλος ἐπερατώθη. Τὰ τρία φορέματα, παρασκευασθέντα κατὰ τὰς ὁδηγίας της διευθυντρίας, ἐνέδουν μεγελοπρεπῶς τὰς πλαγγόνas.

Ἡ Ἰωάννα — οὕτω ἡ πρώτη τὴν εἶχεν ἀποκαλέσει — ἔρριψε τελευταῖον ἐπ' αὐτῶν βλέμμα, ἐπεδιόρθωσε πτωχὰς τινας, ἔλαβε τὸν πῖλόν της, πτωχὸν πῖλον, ὅστις δὲν τῇ εἶχε στοιχίσει, ὡς ἡ ἐσθῆς της, ἣν ἔκυψε καὶ ἔρραψε κατὰ τὰ κυριακάς, εἰμὴ τὸ ὕψος, τὸν σκελετὸν καὶ ὀλίγην ταινίαν, τὸν ἔθηκεν ἐπὶ τῆς ὥραίας καστάνης κόμης της, ἣν παρεμέρισεν ἐκατέρωθεν διὰ τῆς χειρός, ἐφόρεσεν ἐπὶ τοῦ στηθοδέσμου της μικρὸν φαῖον ἐπανωφόριον, ἔσβεσε τὸ ἀερίφως, διέβη τὸ ἔρημον ἐργαστήριον, οὗτινος ὁ ἀὴρ ἐκαθαρίζετο διὰ τῶν ἀνοιχτῶν παραθύρων, κατέβη ψηλαφητὴ τὴν κλίμακα τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔπληξε τὰς ὕλους τῆς ὑπνοττούσης ἡδὴ οἰκοφύλακος, λέγουσα διὰ δειλῆς φωνῆς :

— Τὸ σχοινίον τῆς θύρας, ἂν ἀγαπάτε !

Εὐρέθη ἐν τῇ ὁδῷ

Δίφρος ἵστατο πρὸ τῆς θύρας.

Ἡ Λαύρα, ἐπιστρέφουσα ἐκ τοῦ Μελοδράματος, ἐν πολυτελεῖ καλλωπισμῷ, κατέβη αὐτοῦ.

Ἦσαν δώδεκα ὥραι καὶ δέκα λεπτά.

B'

Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης.

Ἡ Καισαρίνα ἔκαμε προόδους, ἀφ' ἧς διέρριξε τὰς πρὸς τὸν Βωνοῶζ σχέσεις της.

Δεκαοκτὼ ἔτη εἶχον παρέλθει. Τὰ διήνυσεν ὅλα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. Τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν Καμβῶν, τὸ πέμπτον της πᾶτωμα, ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ βουλευθάρτου, ἔμενον ἀμετάβλητα.

Μόνον, ἡ Καισαρίνα ἦτο πλουσία.

Πρώτη εἰς τῆς Λαύρας, ἔχουσα μερίδιον ἐκ τῶν ἐργασίων, καὶ ἐξ ἄλλου καλὸν μηνιαῖον μισθόν, ὀλίγα δαπανῶσα, εἶχε θέσει λαμπρὰν ποσότητα κατὰ μέρος.

Θὰ ἡδύνατο νὰ ἔζη μὲ τὰ εἰσοδήματά της, καὶ ἀνέτως.

Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐδαπᾶνα τὸν καιρὸν της ;

Ἡ ὥραία κόρη εἶχεν ἀνάγκην ἐνασχολήσεως καὶ κινήσεως. Ἐτέρπετο ἐν τῇ ἐξασκήσει καθηκόντων ὑποδιευθυντρίας, καὶ ἐν τῇ διοικήσει τοῦ μικροκόσμου, οὗτινος ἡ διευθύντρια, ἀπασχολουμένη ὑπὸ παντοειδῶν ὑποθέσεων, τῇ ἄφινε τὴν διεύθυνσιν.

Ἡ Καισαρίνα εἶχε τηρήσει τὸν λόγον της.

Οὐδεὶς ἐπισκέπτῃς εἶχεν εἰδῶσει ἐν τῷ διαμερίσματι, ὃ διετῆρει ἐπὶ τῆς γωνίας τῆς ὁδοῦ Βινιῶν.

Τὰ πάντα περὶ αὐτὴν ἔμενον ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει.

Ἐὰν ὁ κόμης Βωνοῶζ ἐπανήρχετο ἐν τῇ φωλεᾷ αὐτῇ τῶν ἐρώτων του, θὰ τὴν ἀνεύρισκεν ὅποιαν τὴν εἶχεν ἐγκαταλίπει.

Τοιοῦτος βίος θὰ ἐφάνετο ἴσως ἀπιθανὸς ὀλίγον, ἐν τούτοις εἶνε ἀληθής. Πολλὰ ὥραιαι κόραι, πληγεῖσαι τὴν καρδίαν ἐκ τινος πρώτου σφάλματος, ὃ διεδέχθη ἀδικὸς ἐγκατάλειψις, μανιώδεις διότι ἐνεπαίζοντο, ἐν τῇ στιγμῇ ἡγαπῶντο, ἀπεσύρθησαν εἰς ὑπεροπτικὴν μόνωσιν, ἀπαντῶσαι εἰρωνικῶς καὶ περιφρονητικῶς εἰς τὰς ἰκεσίας τῶν λοιπῶν ἀνδρῶν, οὗς δικαίως ἢ ἀδίκως κρίνουσιν ὁμοίους πρὸς τὸν ἐραστὴν των.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐσπέρα τοῦ Ἀπριλίου ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ἐκτάκτως γαλήνιος.

Καθ' ἣν ὥραν ἡ πρώτη ἐξήρχετο τῆς ὁδοῦ Καμβῶν, τὰ βουλευθάρτα ἦσαν πλήρη περιπατητῶν.

Ἡ Καισαρίνα πρὸς στιγμὴν ἐδίστασε νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ ἴδια, ἀλλ' ἐν τῇ καμπῇ τῆς ὁδοῦ Βινιῶν, δύο βήματα μακρὰν τῆς θύρας της, ἔστη ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου πρὸ τῆς στενωποῦ, ἐφ' ἧς μηχανικὸς τις ἐπιχειρηματίας ἔμελλε νὰ κατασκευάσῃ μετὰ τινὰς μῆνας ρωσσικὸν σιδηρόδρομον.

Ἀνὴρ, περίπου πεντηκοντούτης, νεαρώτερος τῶν ἐτῶν του, σπανίως κομψότητος, τὸ γένειον μολὶς λευκαίνόμενον ἔχων, εὐστροφος τὰς κινήσεις, τὴν φυσιογνωμίαν ἀρκετὰ ἀριστοκρατικὴν, ἐξήλθεν ἀποτόμως ἀπὸ τινος μεγάλῃς ἀμαξοθώρας καὶ εὐρέθη ἀντιμέτωπος αὐτῆς.

— Σὺ ! ἀνέκραξεν.

— Ὁ κύριος δὲ Βωνοῶζ !

— Τί κάμνεις αὐτοῦ ;

— Ἐγὼ μᾶλλον ἔπρεπε νὰ σὲ ἠρώτων !

— Ἐξώρλησα ἕνα λογαριασμόν, εἶπε δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου εἰκὴν ἀντικρὺ τοῦ οἴκου τῆς Λαύρας κειμένην.

Ἐμείδισεν ἐπιδεικνύουσα ὁδόντας περικαλλεστάτους.

— Διὰ καμμίαν ἐρωμένην ; τῷ εἶπε.

— Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι.

— Δὲν θὰ μεταβληθῇτε λοιπὸν ἐπὶ τέλους ;

— Ἰσως... Ὅταν ἡ κόμη μου λευκανθῇ.

— Πολὺς λόγος γίνεται διὰ τὰς ἀταξίας σας, γνωρίζετε !

— Ὅπως ἀγαποῦν ! Ἡ θέσις μου εἶνε καθαρὰ ὀρισμένη. Ἐλευθέρος εἰμαι, ζῶ ἐλευθέρως· ἀφότου συνέβη προδοσία τις, ἥς τὸ αἰνίγμα δὲν ἡδυνήθη νὰ λύσω, δὲν τὴν μέλει τὴν κυρίαν Βωνοῶζ διὰ τὰς πράξεις μου...

— Ἡ συνδιαλλαγή δὲν κατορθοῦται ; ἠρώτησε σκωπτικῶς ἡ πρώτη.

— Τὸ γνωρίζετε καλῶς.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ὄχι !...

— Ἄς ἀφήσωμεν τὰ ψεῦδη κατὰ μέρος.

Ἐβαδίζον ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον βραδέως, διευθυνόμενοι πρὸς τὸ Μελοδράμα.

— Ἰάκτοτε ὠραιότερα ! ἐστέναξεν ὁ κόμης.

— Τὸ νορίζετε ;

— Διὰ τί ἐπιμένεις εἰς τὴν ἀρνησίαν σου ;

— Ἐννοεῖτε ν' ἀρχίσετε ἐκ νέου τὸν ἐξάψαλμον ; εἶπεν ὑποβλέπουσα αὐτὸν μετ' ἀρρήτου εἰρωνίας.

— Ἰδωμεν !...

— Ἀδύνατος λοιπὸν ἡ θεραπεία σας ;

— Σὲ ἀγαπῶ !...

— Ἐλάτε δά !

— Καὶ ταυτοχρόνως σὲ μισῶ !

— Ἰδοὺ τὸ ἀληθέστερον.

— Δὲν εἶσαι ἡ μόνη αἰτία τῶν ἀταξιῶν μου ; Ζητῶ νὰ διασκεδάσω τὸν πόνον μου.

— Ἀρκετὰ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, αἱ !

— Ἀλλόκοτος κόρη, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς ;

— Τίποτε ἀπὸ σοῦ, τίποτε παρὰ τῶν ἄλλων !

— Τοὺς ἀποστρέφεται ;

— Ὅχι... τοὺς περιφρονῶ.

Ἔστη, τῇ ἤρπασε τὴν χεῖρα, τὴν ἔθλιψε βιαίως καὶ θεωρῶν αὐτὴν ἐν τῷ βάθει τῶν ὀφθαλμῶν :

— Σὲ ἀφίνω, εἶπε ταπεινοφώνως, διότι, τῇ ἀληθείᾳ, μοὶ γεννᾷς ἰδέαν τοῦ νὰ σὲ φονεύσω.

Ἐμείδισε φαιδρότατα.

— Μήπως ἤρχισατε νὰ γίνεσθε τρελός ;

— Ἰσως !

Εἶτα, σκεφθεῖσα σοβαρώτερον,

— Ἐχετε δίκαιον, εἶπε, πηγαίνετε !

Ἀπεχωρίσθησαν.

Οὐδὲ καὶ ἐστράφη νὰ τὸν ἴδῃ ἀπομακρυνόμενον.

Ἐφθασε πρὸ τοῦ καφείου τῆς Εἰρήνης, ὅτε αἱ ἀπαθείαι ὀρρῦς της συνεσπάσθησαν, ἐκρότησε τὰ χεῖλη, εἰς σημεῖον σφοδρᾶς ἀδημονίας καὶ ἐπληθύνθη ζωντῶς ἐπὶ τὰ βή-

ματά της, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ὁδὸν Βινιών, ἀμυδρῶς φωτιζομένην.

Δύο ἄνδρες ἐπεφάνησαν πρὸ αὐτῆς κάμπτοντες τὴν λεωφόρον, περίπου ὡς κυνηγετικοὶ κύνες, ἀφελόντες πρὸς σύλληψιν θηράματος. Οἱ δύο αὐτοί, φαίνεται ὅτι ἐκαρδόκουν τὴν πρώτην τῆς Λαύρας ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ καταστήματος ἐξόδου της καὶ ἐζήτουν τὴν καταλλήλῃν στιγμήν, ἵνα τὴν ἐπλησίαζον, μετὰ τινος μετριοφρονος αἰδοῦς, ἀρμολούσης πρὸς τὴν ἀλλόκοτον περιβολὴν των.

Ἐβαινον συμπεπλεγμένους ἔχοντες τοὺς βραχίονας, φορῶντες στενὰς ἀγγλικῶν ρυθμοῦ περισκελίδας καὶ ὑποδήματα ἀνασευρμένα· οἱ χαλαροὶ των λαίμοδετα ἐκόσμου δι' ἀπειρομεγέθους κόμβου, ὑπακάμισα μὲ ἀνεστραμμένον περιλαίμιον, ὧν ἡ καθαρότης ἐφαίνετο ἀμφίβολος καὶ οἱ μαλακοὶ των πῆλοι ἐπεκάθηντο κόμης μακρᾶς, ὡς ἡ τῶν καλλιτεχνῶν τοῦ παλαιοῦ συρμοῦ.

Εἶχον τὴν ὄψιν ἡθοποιῶν ἐν ἀργίᾳ καὶ παντοειδῶν παρεμφερῶν ἐπαγγελματιῶν. Οἱ πώγωνές των ἦσαν ἀμελῶς ἐξυρισμένοι.

Οἱ δύο οὗτοι ἐφάνιντο μετερχόμενοι ἐπάγγελμα ἄστατον καὶ ποικίλον, ἀλλὰ κακὴν παρείχον θέαν. Οὐδένα θὰ εὐηρέσκει ἡ συνάντησίς των, ἔστω καὶ ἐν ἡμέρᾳ, ἐν τῇ γωνίᾳ δάσους.

Ὁ εἰς τούτων, ὁ πρὸς δεξιᾶ, ἦτο ὑψηλός, λεπτοφυής καὶ εὐκαμπτος, μὲ πρόσωπον κανονικόν, χαρακτηριστικὰ σχεδὸν χαρίεντα, ἀλλ' ἐφθαρμένα ὑπὸ παντοίων καταχρήσεων.

Ἡδύνατό τις ν' ἀπεκάλυπτεν ἐν αὐτῷ ἀόριστον δυοῖοτητα πρὸς τὴν ὠραίαν Καισαρίναν, ἥς ἦτο ἡ γελοιογραφία.

Ἦτο ὥσπερ τριακοντούτης, καὶ ἤδη οἱ γεγηρακότες καὶ μορφαίνοντες μυῶνές του παρεμορφοῦντο.

Ὁ ἕτερος, εἶχεν ἀληθῆ κεφαλὴν ληστοῦ, ὄχι ἐκ τῶν ληστῶν τοῦ μελοδράματος δι' οὓς αἱ νεανίδες ἐγοητεύοντο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φρὰ Διαβόλου, ἀλλὰ ληστοῦ ἐκ τῶν σήμερον ὑπαρχόντων εἰς τὰ δάση τῶν Παρισίων, οἵτινες οὐδὲν ἔχουσι τὸ ἐλκυστικόν.

Ἦτο ἀπαίσιος καὶ εἰδεχθής.

Χονδρὸς τὸ σῶμα καὶ βραχύς, ραιβὸς τοὺς πόδας, τὴν ὄψιν ἔχων κατάκοπον καὶ πεπλατυσμένην, τὴν ρίνα βεβουθισμόνον ἐκ τινος ἴσως μυστικῆς πάλης, εἶχε τι τὸ προσομοιάζον αὐτὸν πρὸς κύνα πλατύρουχον ἢ φρῦνον καὶ ἡ θέα μόνῃ τῆς μορφῆς του ἐγένετο ἰδέαν ἀηδίας, νυκτερινῆς ἐνέδρας καὶ φονικῶν κτυπημάτων.

Ἡ Καισαρίνα, μετὰ τινα βήματα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βινιών, ἐσκέφθη ὅτι ἀκούοντως ἔτι ἐφωτιζετο ἵνα φοβῆται τὴν ἐπιδρομὴν ἐκείνων τῶν υποκειμένων.

Ἡ πλατεῖα τῆς Μαρδαληνῆς ἦτο χειροτέρα. Ἐν ὧρ δεκάτῃ αὕτῃ εἶνε σκοτεινὴ ὡς τάφος.

Καθ' ἣν στιγμήν ἡ πρώτη ἐφθάνεν ὀπισθεν τῆς ἐκκλησίας πάντοτε ἀκολουθουμένη ἐξ ἀπιστίας ὑπὸ τῶν δύο ἀνθρώπων, ὁ βραχύσωμος καὶ χονδρὸς ἠνορθώθη μέχρι τοῦ ὠτός τοῦ λεπτοφυοῦς καὶ ὑψηλοῦ λέγων ταπεινοφῶνως διὰ φρικιδῶς συν-ετρίμμένης φωνῆς :

— Καίρὸς εἶνε· Ἐμπρός !

Ἐτάχυναν τὸ βῆμα. Βαθυηδὴν προσήγγιζον ἐπὶ μάλλον καὶ ἡ Καισαρίνα, ἣν κατέρθασαν παρὰ τὸ κιγκλιδωτὸν τῆς ἐκκλησίας, ἐστράφη ἀκούσασα κλήσιν τινα ἐν γλώσσῃ εἰ-κειῶς ἠχούσῃ εἰς τὰ ὦτά της.

— Σὺ πάλιν ! εἶπε μετὰ δυσθυμίας.

Ὁ βραχύσωμος, ὅστις ἐκ τῶν παρασκηνίων εἶχε λάβει ἐπιχρυσμὰ τι φιλολογικὸν καὶ ἐν ὧρ αἰς ἀργίας ἐκαλλιέργει τὴν ποίησιν τῶν ἀκροστιχίδων, φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πέλους του καὶ μετὰ κινήσεως εὐγενοῦς καὶ διὰ τονισμῶν τραγικῶν :

— Ὁραία κυρία, συγγνώμην ἐὰν ἡ ἀνάγκη μὰς φέροι πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος !

Ὁ ὑψηλὸς καὶ λεπτοφυὴς ξανθός, μὲ ὑποῦλον τὸ βλέμμα, τὸ μειδίαμα διφορούμενον, προσέθηκε ζωηρῶς :

— Οὔτε λεπτό ! Ἐκόψαμε πάσα σχέσι μὲ τὸν κασι-ἐρη, καὶ ἐννοεῖς, Καισαρίνα, δὲν γδύνει κανεὶς τὸν πολίτη ὅταν ἔχη ἀδελφὴν στὰ ἐπάνω στρώματα.

— Κάμε ὡς ἐγώ, ἐργάζου.

Οἱμοι ! ἦτο ἀδελφὸς της, ὁ ἀδελφὸς τῆς ὠραίας Καισαρίνας, ὁ Βίκτωρ Βαλούς, ὁ ἐπιλεγόμενος Τοτόρ, ἡ Ἀτά-ραχος, προνομιοῦχον κατέχων θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν λωποδυτῶν καὶ λοιπῶν ἀλητῶν. Ὁ Τοτόρ συνδεύετο ὑπὸ τοῦ ἐτέρου αὐτοῦ ἐγώ, ἀχωρίστου συντρόφου καὶ ἀντιζήλου του, τοῦ Θεοδώρου Δανέτου, τοῦ ἐπιλεγόμενου Θεω-ρῆ, ἡ Βασσέτου, ἡ Ραπινῶ, ἡ Καυέννη, ἴσως διότι προ-ῶριστο νὰ τελειώσῃ τὰς ἡμέρας του ἐν τῇ ὁμονύμῳ ἀποι-κίᾳ ἡ ἄλλη τοῦ αὐτοῦ εἵδους.

Αἱ δύο αὗται προσωπικότητες τοῦ Κλισὺ εἶχον μίαν ἰδι-ότητα : οὐδέποτε ἐθεῶντο ὁ εἰς αὐτῶν χωριστὰ τοῦ ἄλ-λου.

Δὲν ἐργάζοντο, ἀλλὰ, ἐν ἡ περιπτώσει τοιοῦτόν τι συ-νέβαινε, ὁ πᾶτρων ὤφειλε νὰ τοὺς ἐλάμβανεν ὁμοῦ, δι-κην ζεύγους.

Ὁλην τὴν ἡμέραν περιήρχοντο, τοὺς βραχίονας ἔχον-τες συμπεπλεγμένους, πάντα τὰ καπηλεῖα καὶ τὰ κατα-γώγια, συνδεόμενοι πρὸς παντοειδεῖς ἀλήτας καὶ ὅλον τὸν ρυπαρὸν συρφετὸν ὃν ἐγκλείουσιν ἐν τῷ βᾶθει των οἱ Παρί-σιοι.

Τοὺς ἀπεκάλουν Κάστορα καὶ Πολυδεύκην.

Οἱ ἀλήται ἀρέσκονται εἰς τὰς τοιοῦτου εἵδους ἐπωνυ-μίας, καὶ πολλάκις τὰς ἐφαρμόζουσι λίαν ἐπιτυχῶς.

Δὲν ἦσαν ὑπέρτεροι τῶν λοιπῶν· μόνον ὅτι, ἐπιτηδειό-τεροι ἢ εὐτυχέστεροι, οὐδέποτε εἶχον δικασθῆ ὑπὸ τοῦ πταισματοδικείου· ἔζων κατὰ τὸ φαινόμενον ἐκ τινῶν σολιδίων ἅτινα ἀπελάμβανον ἀνοίγοντες τὸ ἐσπέρας τὰς θυρίδας ἢ παριστάνοντες εἰς τὰ θέατρα τῶν πέριξ, πράγ-ματι ὅμως εἰς διαφόρων κλοπῶν καὶ λωποδυσιῶν, ἐκ πό-ρων ὧν ἡ πηγὴ ἔμενε ἀπόρητος, ἠνωμένοι ὁμοῦ διὰ φιλί-ας ἢν ὁ εὐγλωττος Ραπινῶ παρέβαλλε πρὸς τὴν τῶν ἡρώ-ων τῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ Καισαρίνα ἀπέφευγε τὸν ἀδελφόν της, ὅστις τῇ ἀπέσπα μικρὸν τι ποσὸν κατὰ καιροῦς, ἐν συνοδίᾳ πρὸς τὸν ἄλλον αὐτὸν πράκτορα οὗτινος οἱ μικροὶ μαῦροι ὀφθαλ-μοί, οἱ ἀπακτραπτοντες ἐκ τῆς φλογὸς πάσης χαμερποῦς ἐπιθυμίας, κατεβρόχιζον τὸ κάλλος τῆς πρώτης ὑπολογί-ζοντες ὅποια θ' ἀπέφερεν αὐτῇ κέρδη εἰς χεῖρας ἀνθρώπου δεξιῶ.

Ἐν τέλει, οἱ δύο φαῦλοι ἐπιτοφόρουν ἑαυτοὺς, οὐχὶ ἄνευ ὑπερηφανίας, δραματικούς ἡθοποιούς.

Καὶ ἦσαν τῷ ὄντι. Ἡ τέχνη ἔχει τοὺς βαθμούς της. Ἀνῆκον εἰς τὰς τελευταίας βαθμίδας.

Ὁ ραιβόπους ἀνὴρ ὤθησε διὰ τοῦ ἀγκῶνος τὸν Βίκτωρα Βαλούς.

Ὁ ὑψηλὸς ξανθὸς ἐκλινε τὸν ὀφθαλμόν.

Ἐπὶ τῇ λέξει τῆς ἀδελφῆς του : Ἐργάζου ! ἔκαμε χυ-δαῖον κίνημα.

— Ἀ ! δυστυχία ! εἶπεν, αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἤθελα, ἀλλὰ ξεῦρε, καλὴ μου, τὸ χέρι μου εἶνε πειραγμένο.

— Καὶ τὸ θέατρον ;

— Εὐρίσκειται ἐν μαρκαμῷ

Προσέθηκεν ὡς ἀνθρώπος ἐπείγων :

— Ἐμπρός ! μὴ θέλῃς νὰ σὲ παρακαλοῦν, κύλισέ μας τὰ γουρᾶ σου.

Ἡ Καισαρίνα δὲν ἐφαίνετο διστακτικὴ διὰ γενναιοδα-μίας. Ὁ Ραπινῶ προσῆλθεν ἐπίκουρος τοῦ φίλου του.

Διὰ θρηνηδῶν τόνων προσέθηκε :

— Φωνήτε καλὴ κόρη καὶ ὀλίγο θάρρος εἰς τὴν τζέπη !

Ἡ μελαγχροὶ τῷ ἐτόξευσε βλέμμα ἱκανὸν νὰ τὸν κε-ραυνώσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔμεινε ἀτάραχος.

Ὁ γελοῖος ἔφερε θῶρακα κατὰ τῆς περιφρονήσεως.

Ἀπετάθη πρὸς τὸν ἀδελφὸν τῆς λέγουσα :

— Δὲν ἐντρέπεται, νὰ ἐπαιτῆς ; εἰς αὐτὴ τὴν ἡλικίαν!

— Θέλεις νὰ σπαζῶ ταῖς κλειδαριάς!

— Καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ, ἂν ἀκόμη δὲν τὸ ἔκαμες.

— Εἶσαι σκληρὴ, ἀπόψε.

— Ἡ κυρία ἔχει τὰ νεύρα της, ἐτονθόρισεν ὁ Ραπινώ.

Εἶνε τοῦ Ἁγίου Ἀργυρίου σήμερα... Ἐνα μικρὸ μερίδιο ἀρκεῖ... Ἡ κυρία πλέει 'ς τὸ χρυσάφι, ἐνῶ ἐμεῖς εἴμεθα βουλιαγμένοι ὡς τ' αὐτία... Τὴν σκληροκαρδὴ! Οὔτε λεπτὸ δίδει γιὰ τὴν οἰκογένεια. Πᾶμε Τοτόρ. Ἀποστρέφονται τὰς ποταπὰς πράξεις. Θὰ εὕρωμε ἄλλο τίποτε. Τὸ Πκρίσι εἶνε μεγάλο.

Καὶ ταπεινοφώνως, ἐσύριξεν εἰς τὸ οὖς τοῦ ἄλλου :

— Τὴν μικρὴ γρηά... Θὰ ἰδοῦμε.

Ἡθέλησε ν' ἀπαγάγῃ τὸν φίλον του, ἀλλ' ὁ Βαλοῦς δὲν μετεκινεῖτο.

— Ἐμπρός, συντομώτερα, εἶπε. Δῶσε δύο λουδοβίκεια, ἂν δὲν ἦσαι 'ς τῆς καλαῖς σου. Δὲν δεῖπνισα ἀπόψε. Τί κοστιζοῦν αὐτὰ γιὰ μία κόρη σὰν ἐσὲ ποῦ μαζεῦει μεγάλα ποσά; Καὶ νὰ λείπουν τὰ στραβώματα τοῦ μούτρου, γιὰτὶ αὐριο μὲ μία μου ἀνακοίνωσι ὅλο τὸ Πκρίσι μαθαίνει πῶς ἡ ὠραία Καισαρίνα ἔχει ἀδελφὸν τὸν Τοτόρ, τὸν Ἀτάραχο καὶ φίλον τὸν κύριον Ραπινώ ἀπ' ἐδῶ, δύο πολίταις ποῦ δὲν τοὺς καλοῦν τῆς ἑορταῖς 'ς τὸ τραπέζι των οἱ ὑπουργοί... Ἀκούς;

— Ὁραία οἰκογένεια! ἐψέλλισεν ἡ πρώτη.

— Εἶνε καὶ χειρότερας. Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν πταίω. Ἄν ὀνομαζόμεν ὅπως ὁ δρόμος λὰ Ροσφουκὼ δὲν θὰ ἐδίσταζα νὰ τὸ διεκήρυττα.

Ἡ Καισαρίνα ἐσκέπτετο, μὲ ὕψος ἄκρως δύστροπον, μὲ πλήρες κακίας βλέμμα.

— Δὲν εἶνε διὰ τὰ χρήματα, ὑπέλαβε. Πέντε λουδοβίκεια τὰ λογαριάζω ὅσο ἓνα παλαιὸ νυκτικό, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ μὲ συναντῆς κάθε τὸσον. Λαμβάνεις κακὸν δρόμον, Βίκτηρ. Θὰ καταντήσης μία ἡμέρα κατὰδικος καὶ αὐτὸ μὲ πειράζει. Πρόσεχε. Δὲν συναναστρέφεσαι παρὰ μόνον ληστὰς καὶ κακοήθεις.

Ὁ Ραπινὼ ὑπεκλίθη ἀξιοπρεπῶς.

Ἡ Καισαρίνα προσέθηκεν :

— Ὅστις θέλει ἐργασίαν, εὐρίσκει. Κάμνει ὁ καθείς τὴν τρύπα του καὶ οἰκονομεῖται. Τοῦλάχιστον ζῇ.

— Ὅλος ὁ κόσμος δὲν ἔχει τὰ ἰδικά σου μέσα, πουλί μου, παρετήρησεν ὁ Ραπινὼ ἀντεκδικούμενος.

Ἡ Καισαρίνα οὐδὲ κἂν ἐφάνη ἀκούουσα, καὶ ἐξάγουσα ἐκ τοῦ θυλακίου της, ἔβγα ἐκρότησεν ὁ χρυσός, δύο λουδοβίκεια, τὰ ἔριψε τόσον ἀποτόμως ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀδελφοῦ της, ὥστε τὸ ἐν τούτων κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ἀσφάλτου.

— Στ' ἀνάθεμα! ἐγρύλλισεν ὁ Ραπινὼ. Περισσότερη ἢ ὑπερηφάνειά της παρὰ τὸ ποσά.

Ἡ πρώτη ἀπεμακρύνετο.

Ἐπανῆλθε καὶ θίγουσα διὰ τῆς χειρὸς τὸν ὦμον τοῦ συλλέγοντος τὸ λουδοβίκειον ἀδελφοῦ της :

— Δὲν σοῦ ἐπιτρέπω νὰ ἔλθῃς ἐδῶ ἄλλοτε καὶ νὰ μοῦ ὁμιλήσης, καὶ μάλιστα ἂν ἦσαι μὲ αὐτὸν τὸν ἄθλιον Δανέτον. Ὅπόταν μ' ἔχῃς ἀνάγκην θὰ μοῦ γράφῃς καὶ θ' ἀπαντῶ.

Ὁ Βαλοῦς οὐδὲν ἀντεῖπεν.

Ὁ Ραπινὼ προσήρμοσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ κάμπων ἐν καμπύλῃ τὸν βραχιόνα ἐπιχαρίτως, ἔπεμψε πρὸς τὴν ὠραίαν νεάνίδα φίλημα, λέγων :

— Διὰ σέ, ἄγγελέ μου!

Ἐκείνη ἐξηφανίζετο ἤδη ὑπὸ τὰς πλατύνους τῆς πλατείας.

Οἱ δύο ἀλῆται ἐτέλεσαν τὸ ἔργον των.

Ἐθεώρησαν ἀλλήλους μὲ ὕψος περίλυπον.

— Ὅλίγα εἶνε, παρετήρησεν ὁ Ραπινὼ. Δύο κίτρινα

στρογγυλά! Ἐγὼ ποῦ ἔλεγα νὰ ἐξόδευα δι' ἓνα συμπόσιο μὲ κυρίας τῶρα εἰς τὰς διακοπὰς τοῦ Πάσχα! Πρέπει ἄλλο τι νὰ ἐπινοήσωμεν, εἶσαι πολὺ μαλακὸς μὲ τὴν πριγκηπέσσα. Θὰ μᾶς ἔδινε πέντε λουδοβίκεια χωρὶς οὔτε κἂν νὰ τῆς ἀποφανῇ, πρέπει τὸ σφάλμα νὰ ἐπανορθωθῇ!

Ἀπῆλθον πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ σταθμοῦ Ἁγίου Λαζάρου πάντοτε ἠνωμένοι διὰ τῶν βραχιόνων καὶ ἀνέβησαν πρὸς τὸ βουλευτάρτον Μαλεσέρβ.

— Μᾶς μετεχειρίσθη ὡς μηδαμινός, ἡ μαρκησία σου, ἐπανελάθεν ὁ Ραπινὼ, μᾶς ἐξύβρισε ὡς νὰ ἤμεθα οἱ ἔσχατοι τῶν ἐσχάτων. Τότε πρὸς τί ἡ ἀρετή;

Ἐφθασαν πρὸς τινος οἰνοπωλείου ἐν τῇ καμπῇ τῆς ὁδοῦ Βινύ, παρὰ τὸν Ἅγιον Αὐγουστίνον.

— Ἐπλύνεται κανεὶς στ' ἀναπαυτικά, εἶπεν ὁ Ραπινὼ, τῶρα ποῦ τὸν ἔχει;

— Ἄν θέλῃς!

Ὁ Βαλοῦς, ἀλλαχοῦ προσεῖχεν ἢ εἰς τὴν συνδιάλεξιν.

Ἐσκέπτετο εἰς τὴν μικρὰν τὴν ἐργαζομένην παρὰ τῇ Λαύρα, εἰς τὸ πρῶτον τῆς ὁδοῦ Καμβών.

Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔστρεφε τὸ βλέμμα πρὸς τὸ πεζοδρόμιον ἓνα ἴδῃ, ἂν ἤρχετο.

Οἱ δύο φίλοι κατῴκουν ὑπερῶν ἐν τῷ ἔκτῳ ὁρόφῳ οἰκίας μεμονωμένης εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ Ἀνιέρης.

Δέον ἐνταῦθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸ ὑπερῶν των ἐβλεπεν αὐτοὺς μόνον κατὰ τὴν πρώτην ἐκάστου μηνός.

Ἡ πραγματικὴ των κατοικία ἦτο πᾶν οἰονδήποτε μέρος, εἰς φίλους ἢ φίλας, ἐν ὑπαίθρῳ ἐνίοτε καὶ πολλάκις τὴν νύκτα ὑπὸ τὰ ἄστρα, εἰς τὰ περίξ τῆς Χάλλης.

Ἀλλ' ὁ Βαλοῦς ἀπὸ ἐτῶν πλειστάκις εἶχεν ἰδεῖ διαβαίνουσιν τὴν Ἰωάνναν καὶ τὴν ἀδελφὴν της παρὰ τὴν οἰκίαν του, τὴν πρώτην ὅτε μετέβαινον εἰς τὸ ἐργαστήριον καὶ τὸ ἐσπέρας ὅτε ἐπέστρεφον.

Ὁ Βαλοῦς τὰς ἐγνώριζε κάλλιστα. Θὰ ἴδωμεν διατί.

Καὶ ὁ Βαλοῦς ἐγνώριζεν ἐκ πείρας νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ἀξίαν γυναικὸς τινος.

Ἡ Ἰωάννα, μετ' ὅλον τὸ ἀσθενικὸν της ἐξωτερικόν, ἦτο ἀξία νὰ ἐξέψῃ τὴν ἐπιθυμίαν ἐνὸς ὡς ἐκείνου.

Ὁ ἄθλιος ἑκατοντάκις ἐφθασεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ ἀπευθύνῃ τὰς προτάσεις του, ἀλλ' ἑκατοντάκις τὸν συνεκράτησεν ἢ πρὸς τὴν ἀγνότητά της εὐλάβεια.

Συνάμα, κατὰ μικρὸν, ἄγριον πάθος ἢ μᾶλλον ἐπιθυμία, ἀνάγκη κηλιδώσεως ἐκείνης, μιγνυομένη μετὰ τινος ὀργῆς καὶ ὑπολογισμοῦ, τὸν εἶχε κυριεύσει.

Ἐσκέφθη ὅτι μὲ τὴν χάριν καὶ τὰ ἀκαταμάχητα θέληγτρα αὐτῆς, θὰ τῇ ἦτο πλουσία πηγὴ εἰσοδημάτων, ἂν ἡμέραν τινὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἀπέτρεπε τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τὴν εἴλκυε πρὸς ἐαυτόν.

Ὁ Βαλοῦς ἦτο τέκνον τῆς ἐποχῆς του καὶ πρὸ οὐδεμιᾶς κακίας ὑπεχώρει.

Καιοφυλακτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐσπέρᾳ εἰς τὰ περίξ τῆς ὁδοῦ Καμβών, τὸ ἔπραττεν ἰδίως ὄχι διὰ τὴν ἀδελφὴν του, ἀλλὰ διὰ τὴν γείτονα του τῆς ὁδοῦ Ἀνιέρης.

Τὸ πτωχὸν παιδίον κατῴκει ἐν τινὶ ἐλεεινῷ κτιρίῳ ἐφθαρμένῳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐπαναστάσεως, ἥμισυ χιλιόμετρον ἀπέχοντι τοῦ ὑπερῶν τῶν δύο φίλων.

Ἀς φαντασθῇ τις μάνδρην προβάτων ἐν μέσῳ πεδιδόδος, πλησίον σπηλαίου λύκων.

Ἐκείθεν ἀνεχώρει ἐκάστην πρωΐαν ἐκεῖ ἐπέστρεφε καθ' ἐσπέρας, προσθέτουσα εἰς τὴν κόπωσίν της καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀποστάσεως κόουρασιν.

Πολλάκις διέτρεχε τὸ διάστημα αὐτὸ ἐν ὧν νυκτὸς προκεχωρημένης, φρίσσουσα καὶ διωκομένη ὑπὸ τῶν ἐπιθετικῶν φράσεων τῶν περιπατητῶν, οἵτινες ἐν ἐκάστῳ τετραγώνῳ ἐλάμβανον ὑπὸ σημείωσιν τὴν διάβασίν της.

Μέχρι τοῦδε οἱ διαφθορεῖς τῶν τοιούτων κορασίων εἶχον σεβασθῇ τὴν νεότητά της.

Ἦτο παιδίον καὶ τὴν ἄρινον νὰ μεγαλώσῃ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν, ἐνῶ ὁ Ραπινὼ ἔπινε ποτήριον οἴνου παρὰ τὸ λογιστήριον τοῦ οἰνοπώλου, ὁ Βαλὺς ἐνήδρευε καὶ ἐπεσκόπει δι' ἀπλήστου βλέμματος τὸ πεζοδρόμιον τοῦ βουλευτάρτου Μαλεσέρβ.

Ἐκεῖθεν συήθως διέβαινε.

Δὲν ἔπινεν αὐτός.

Μέχρι μεσονυκτίου δὲν ἐφάνη.

Ὁ Ραπινὼ ἤρχισε νὰ ἔρχεται εἰς διάθεσιν.

Ὁ Βαλὺς, μανιώδης ἐναντίον τῆς πτωχῆς κόρης, ἐβρυχάτο μεταξὺ τῶν ὀδόντων του ἀσφαεῖς ἀπειλὰς, λέγων καθ' ἑαυτόν :

— Μία βολὴ εἰς μάτην· ἄλλην ἡμέραν πλέον.

Ἔσυρε τὸν φίλον του ἀπὸ τοῦ οἰνοπωλείου καὶ τὸν ἀπῆγεν ἐκτός, οὐχὶ ἄνευ κόπου, ὅτε τὸν ὤθησε πάλιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν εἰσελθὼν καὶ αὐτός.

Ἡ νεανίς μὲ τὴν μαύρην περιβολὴν τῆς καὶ τὸ πενιχρὸν τῆς ἐπανωφόριον, ἔρθανε διὰ βήματος βεβραυμένου ἐκ τῆς κοπώσεως εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν μακρὰν τοῦ Βαλὺς.

Ἐστράφη οὗτος ἵνα μὴ ἀναγνωρισθῇ.

Τὸ ὠρολόγιον τοῦ Ἀγίου Αὐγουστίνου ἐδείκνυε δώδεκα καὶ εἰκοσι.

Γ'

Ἐν τῇ νυκτί.

Ἐβαδίζεν οὐδὲν ἄλλο σκεπτομένη εἰμὴ τὴν ἀνάπausιν ἣς εἶχεν ἀνάγκην.

Ἐν ἀρχῇ, ἅμα ἐξεληοῦσα τοῦ ἐργαστηρίου, ἐτίθη εἰς πορείαν μετὰ θάρρους, εὐτυχῆς διότι ἐπὶ τέλους ἀνεχώρει, διότι ἀνέπνευεν ἐκτός, καὶ μέχρι τέλους τῆς ὁδοῦ Πεπινιέρης εἶχε λησμονήσει τὴν κόπωσιν τῆς.

Ἀλλ' ἤδη, ἀφ' ἣς ἡ λεωφόρος ἐγίνετο ἀνηφορικὴ, αἱ κνημαὶ τῆς παρέλυσαν πόθος τις τὴν ἐκυρίευσεν τοῦ ν' ἀφῆθη καὶ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ πεζοδρομίου.

Καὶ πρὸ αὐτῆς, ἡ πλατεῖα ὁδὸς ἐξετείνετο ὡς ἀτελεύτητος ταινία μὲ τὰς ἐν αὐτῇ γλώσσας τοῦ ἀερίφωτος. Ἐνίοτε, ἐν τῇ νυκτί, σειραὶ παραθύρων πεφωτισμένων ἔνεκα χορῶν, ἔρριπτον λάμψιν ἐπὶ τῆς λεωφόρου μέχρι τῆς ὁποίας ἡκούετο ἡ ὀρχήστρα τοῦ χοροῦ. Τὰ σώματα τῶν χορευτρίων διαγράφοντο ἐπὶ τῶν λεπτῶν παραπετασμάτων διὰ μέσου τῶν ὁποίων οἱ ἀδάμαντες ἤστραπτον δίκην ἀστέρων.

Ἡ Ἰωάννα ὕψου μηχανικῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔβλεπε τὰς μελανὰς ἐνδυμασίας τῶν κυρίων στρεφόμενας περὶ τοὺς ὤμους τῶν κυρίων καὶ κλινούσας ἐν ταῖς γωνίαις ὡσεὶ διὰ λαθραῖα φιλήματα καὶ συντόμους ἐκμυστηρεύσεις.

Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ τὴν συγκινήσῃ.

Ὁρθία ἀπὸ τῆς ἑκτῆς πρωΐνης ὥρας δὲν εἶχε πλέον δυνάμεις ἵνα σκέπτηται καὶ ζῇ.

Μία μόνη ἰδέα τῇ ἀπέμενε, ἡ τῶν πεπονημένων φορητῶν ζώων, ἅτινα ἔβαινον δύο βήματα παρ' αὐτήν, ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς, ἀδυνατοῦσα πλέον νὰ σκερθῇ περὶ δειπνοῦ, ὃ θὰ ἐπεβράδυνε τὴν ὥραν τοῦ ὕπνου τῆς.

Ἐκ διαλειμμάτων ἔρριπτε βλέμμα πόθου ἐπὶ τῶν ὑπαιθρίων θρανίων, ἅτινα ἀνθρώποι τῶν τριόδων ἐξηπλωμένοι ἐπ' αὐτῶν κατεῖχον ἐξ ὀλοκλήρου.

Ἡ συμπλέγματα ἀφῆκε ἐν τῇ σκότει παραδίδοντο εἰς οἰκείας συνδιαλέξεις. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ἐν τῇ σκότει τῶν θυρῶν.

Ἐπέσπευδε τὸ βῆμα, πτυχὴ ἀηδίας ἐταπείνου τὰ ἄχροα καθιστάμενα χεῖλη τῆς.

Καὶ ἡ ζωὴ αὐτῇ διήρκει ἀπὸ δεκαετίας ἤδη!

Πάντοτε ἐπὶ κνήριζε καὶ πάντοτε ἡ αὐτὴ!

Ἐν τῇ βᾶθει τῶν ἀναμνήσεών της ἀνεύρισκε μόνον τὴν

συγκεχυμένην ἰδέαν ἐνὸς χωρίου καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ μὲ τὸ τετράγωνον κωδωνοστάσιον, ἣς ἡ βραχεῖα καὶ τετραγωνικὴ στέγη ἔφερεν ἀνωθεν μολύβδινον πετεινόν. Οἰκίας χαμηλὰς ἀτάκτως διεσπαρμένας, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀποστίλθοντα λάκκον ὕδατος.

Κάτωθεν, πενιχροῦ; λειμῶνας διὰ τὸν ὁποῖον ἔρρεε λεπτόν ρεῦμα ὕδατος.

Ἐκεῖ διέμενε ἐν τινι οἰκίσκῳ περιστοιχουμένῳ ὑπὸ κηπερίων.

Τὸ μέρος ἦτο ἄρκετὰ φειδρὸν καὶ γείτον τοῦ πρεσβυτέρου, παράδεισος σχετικῶς πρὸς τὴν φρικώδη κατοικίαν ἔνθα τώρα μετέβαινε.

Ὁ πατὴρ τῆς, ὁ Ἰωσήφ Βωδρὸς, ἦτο τότε κατασκευαστὴς πίθων, κᾶδων, μονοτρήων ἀλαξίων καὶ λεκανῶν διὰ τὰ ὑποστατικὰ τοῦ τόπου· λεπτοεργὸς ἐπίσης ἐν ἀνάγκῃ, ἀνέτως σχεδὸν ζῶν μετὰ τῆς γυναικὸς του καὶ κόρης ὑπερβικινούσης αὐτὴν κατὰ ἑξ ἔτη, τῆς μεγαλειτέρας τῆς ἀδελφῆς, τὴν ἐκάλει Θηρεσίαν, μελαγχροίνης, ὅχι τὸσον πνευματώδους ἀλλ' ἄρκετὰ εὐειδοῦς.

Θὰ ἦτο ἕως πέντε ἐτῶν ὅτε ἡμέραν τινὰ ἀνεχώρησαν, ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ καὶ αἱ δύο κόραι.

Ἡ φιλοδοξία εἶχε κυριεύσει τὸν Ἰωσήφ Βωδρὸς. Ἐλεγεν ὅτι ἔχων χρήματα ἐκ μικρᾶς κληρονομίας, ἤθελε νὰ ἐπωφεληθῇ τούτων ἐγκαθιστάμενος ἐν τινι μεγαλοπόλει. Τίνα ἄλλην ἠδύνατο νὰ ἐξέλεγε ἐμὴ τοὺς Παρισίους; Ὁ Βωδρὸς λοιπὸν ἀφίκετο εἰς Παρισίους καὶ ἐνεκατέστη ἐν τῇ συνοικίᾳ Κλισύ, γενόμενος κατασκευαστὴς δεμάτων. Ἐν ἀρχῇ τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς, ἴσως διότι τὸ χρῆμα διήρκει ἔτι.

Αἱ δύο κόραι μετέβαινον εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἡ Θηρεσία ὀλίγιστα ἐμάνθανεν. Ἀλλ' ἦτο ἐξ ἄλλου φιλάρεσκος καὶ φίλη τῶν τριόδων, ὅσον οὐδεμία τῶν μαθητρίων.

Ἡ Ἰωάννα ἐξ ἐναντίας, ὅπως μικρὰ ἔτι, εἰργάζετο κατὰ κόρον, πνευματώδης καὶ σιωπηλὴ, μελαγχολικὴ πάντοτε ἐκ λύπης μυστηριώδους, ἣτις τὴν ὑπέσκαπτε.

Πολλὰκις διήρωτα διὰ τοῦ βλέμματος τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ κατασκευαστοῦ τῶν δεμάτων. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι τὴν ἐθεώρει μετὰ τινος ἀντιπαθείας. Συνελάμβανε φράσεις, αἵτινες τὴν ἐνέβαλλον εἰς σκέψεις. Ὁ Βωδρὸς τὴν ἐκάλει μυκτηριστικῶς ξένην. Ἡ σύζυγός του, χωρικὴ τῆς Διμόγης, ὅπως ἀπλοῦν καὶ πράγματι ἀγαθὴ, τῇ ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στόματος λέγουσα :

— Σιώπα λοιπόν! Δὲν ἐντρέπεις; Βλέπεις πῶς τῆς κάμνει κακὸ!

Ὅτε ἰδίως ἡ ἀνέχεια εἰσῆλθεν ἐν τῇ εἰσῇ, οἱ λόγοι τοῦ κατασκευαστοῦ τῶν δεμάτων κατέστησαν πικρότεροι.

Νύκτα τινὰ — πρὸ διαιτίας — εἶχε κατακλιθῇ, περιμένουσα τὴν ἀπουσιάζουσαν ἀδελφὴν τῆς. Ἡ Θηρεσία ἦτο τότε εἰκοσιτριὼν ἐτῶν καὶ δὲν ἤρχετο πάντοτε ἐνωρίς, εὐρίσκουσα προφάσεις διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς.

Ἡ Ἰωάννα ἦτο ἤδη ἐν τῇ ἐργαστηρίῳ τῆς Λαύρας, ἀφοῦ διήνυσσε τὰ πρῶτα τῶν σπουδῶν τῆς ἔτη εἰς καλὰ καταστήματα.

Ἐπιτηδεῖα ὡς ἦτο, δὲν ἤργησε νὰ διακριθῇ καὶ ἐκέρδιζε διπλάσια τῆς ἄλλης, μεθ' ὅλην τὴν νεότητά της.

Ἀπλοῦν διάφραγμα διεχώριζε τὸν μικρὸν θάλαμον τῶν δύο νεανίδων ἀπὸ τῆς κλίνης τοῦ Βωδρὸς καὶ τῆς συζύγου του.

— Ναι, ἔλεγεν ὁ κατασκευαστὴς βλασφημῶν, αὐτὴ εἶνε ἡ αἰτία ὅλου τοῦ κακοῦ. Τὸ χρῆμά της μὰς κατέστρεψε! Χωρὶς αὐτὴν θὰ ἦμεθα ἀκόμη στὸ Βουσακ καὶ ὅχι στὸ Παρίσι, ὅπου θ' ἀποθάνωμε πάμπτωχοι.

Ἡ Ἰωάννα εἶχε καθαρῶς ἀκούσει τὰς λέξεις αὐτάς, ἐνοήσασα πάραυτα ὅτι περὶ αὐτῆς ἐπρόκειτο.

Συνεκράτησε πᾶσάν της κίνησιν, ἐλπίζουσα ὅτι θὰ ἡ-

κουε πλείοτερα, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι τὸ λοιπὸν τῆς συναλλαγῆς ὑπῆρξεν ἀκατάληπτον δι' αὐτήν.

Ἡ γυνὴ προσέθετε :

— Ἐχεις ἄδικον. Ἰωσήφ. Ἐγὼ καὶ σὺ πταίμεν. Δὲν εἰξεύραμεν τί ἐκάμνομεν. Αἱ δέκα χιλιάδες μὰς ἐθάμβωσαν. Ἐπρεπε νὰ ἐμέναιμεν μ' αὐτὰς ἐκεῖ κάτω, ὅπου τόσον ἡσυχὴ ἦτο ἡ ζωὴ μας. Ἄν τὸ ἤθελες, ἐγυρίζαμε ὀπίσω.

— Δὲν ὑπάρχει φόβος ! Θὰ ἐφαινόμεθα ξεπεσμένοι, ἀνθρώποι ποὺ ἔπειταν ὅζω ἑστὴν ἐπιχειρήσοι τοὺς καὶ γυρίζουν μὲ ἄδεια τὰ χέρια !

— Πάντα αὐτὴ ἡ ὑπερηφάνεια !

— Ναί, πάντα ἡ ὑπερηφάνεια. Δὲν εἰν' εὐχάριστο νὰ κοκκινίζῃ κανεὶς ἐμπρὸς ἑς τοὺς συντρόφους !

Ὅ,τι ὁ Βωδρὸς δὲν ὠμολόγει, ἦτο ἡ ἀργία ἣν σὺν τῷ χρόνῳ εἶχε προσοικειωθῇ συνειδήσας νὰ συγχάξῃ εἰς τὸ καφνεῖον μετὰ συντρόφων, οἵτινες τῷ ἔτρωγον τὸ χρημᾶ του· ὅτι τέλος, ἂν ἡ οἰκία περιέρχεται εἰς ἐσχάτην ἐνδειαν, ἦτο σφάλμα του, ὡς ἔλεγεν ἡ ἀγαθὴ γυνὴ του. ἦτις τῷ ἔδιδε τὴν καλλίστην τῶν συμβουλῶν, τὸ νὰ ἐπέστρεφον εἰς τὸ χωρίον ὅπου θὰ ἠδύνατο νὰ ἔξῃ ἐκ τοῦ μηδενός, ὡς ἄλλατε, καὶ ν' ἀνεύρισκε τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὴν τέχνην του.

Ἄλλ' ἐνταῦθα ἐνέκειτο τὸ κακόν.

Οἱ Παρίσιοι τὸν ἐκράτουν δέσμιον μὲ τὰς κακὰς ἑξεις αἱ τῷ εἶχον φιλοδοῶνται.

Ἡ Ἰωάννα ἐνεθυμεῖτο.

Βουσσά ! Τὸ ὄνομα τῇ ἦτο γνωστὸν καὶ τῇ προὔξενησεν αἰσθησιν ὡς ἡχὼ ἐκατοντάκις ἀκουσθεῖσα. Ἦτο ἐν τούτοις νεαρωτάτῃ ὅτε οἱ Βωδρὸς τὸ εἶχον ἐγκαταλίπει· ἀλλ' ὡς ἐν τῇ νυκτὶ ἀρκεῖ ἡ λάμψις ἀστραπῆς πρὸς ἀνέυρεσιν τῆς ὁδοῦ, οὕτω ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ παρελθόντος ἡ ἐλαχίστη αἰφνίδιος λάμψις, ἀναζωογονεῖ τὴν μνήμην καὶ ἀγείρει εἰς τὸν διαιδάλον τῶν λησμονηθέντων γεγονότων.

Εἰς ἐποχὴν ἔτι ἀπωτέραν, ἐν αὐτοῖς τοῖς πρώτοις χρόνοις τῆς ζωῆς τῆς, ἡ νεανίς διείδε συγκεχυμένως γυναῖκα κλίνουσαν ἐπὶ τῆς κοιτίδος τῆς ἐν οἰκίᾳ διαφόρῃ τῆς τῶν Βωδρὸς. Ἄλλ' ἡμέραν τινα τὰ πράγματα ἡλλοιώθησαν. Κίνησις κόσμου ἐγένετο ἐν τῇ πενιχρᾷ οἰκίᾳ· ἀνθρώποι μαῦροι εἶχον ἀποκομίσει τὴν τροφὴν, ἐν μέσῳ ψαλμωδιῶν καὶ κωδωνοκρουσιῶν, καὶ μετέφερον καὶ αὐτὴν μετὰ τῆς κοιτίδος τῆς εἰς ἄλλην οἰκίαν. Ἀντὶ τῆς μονώσεως τῆς προτέρας κατοικίας, ἐνθα μόνον ἡ τροφὴ τῆς καὶ τινες αἶγες ὑπῆρχον, εὐρέθη ἐν μέσῳ σφυρῶν καταφερομένων ἐπὶ ξύλου, ἀγοροπωλησιῶν καὶ ζωῆς θορυβώδους, ὅπως ἀντιθέτους τῆς προτέρας.

Ἄλλ' αὐτὰ τόσον ἦσαν μεμακρυσμένα καὶ τόσον ἀόριστα !

Οἱ Βωδρὸς, ἐπὶ πλέον, δὲν εἶχον δευχθῇ κακοὶ δι' αὐτήν, ἡ μήτηρ ἰδίως, ἡ Μαριάννα, γυνὴ πλήρης γλυκύτητος. Οὐδεμίαν διαφορὰ μετὰ τῶν δύο τέκνων.

Ὁ ἀνὴρ ἐδεικνύτο ἐπίσης τρυφερός δι' αὐτὴν ὡς διὰ τὴν Θηρεσίαν, ἀπὸ τινος δὲ μόνον χρόνου τὰ πράγματα μετεβλήθησαν, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ ἦτο εὐεξήγητος.

Ἡ μεγαλειότης ἦτο ἀθηνῆς, φθισικὴ Ἰσως, καταδικασμένη ὑπὸ τῶν ἱκτρῶν, οἵτινες ἐρωτώμενοι ἔσειον τὴν κεφαλὴν, ὅσκις εἰσῆρχετο τις ἐξ αὐτῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἡ νόσος αἰφνυδίας τὴν εἶχε καταλάβει, κατόπιν ἀταξιδίων καθ' ἃς ἔμενεν ἔξω εἰς συνεντεύξεις, τὰς ὁποίας δὲν ὁμολόγει καὶ ἐπανήρχετο κατόπιν δρομαίως ἵνα μὴ ἐπὶ μᾶλλον ἐπετείνῃ τὰς ἀπολεσθείσας ὥρας καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῶν ἐπιτιμήσεων.

Εἶχον παρέλθει τρία ἔτη.

Τὸ πᾶν ἔκτοτε εἶχεν ἐν τῷ οἴκῳ δεινωθῇ, ὡς ἡ νόσος τῆς μεγαλειότητος ἀδελφῆς.

Ἡ Θηρεσία δὲν εἶχε πλέον θέσιν.

Εἰσελθοῦσα εἰς τῆς Λαύρας μετὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς, δὲν

εἶχεν ἐκεῖ μείνει, ἀλλάζουσα κατὰστημα πεντάκις ἡ ἐξάκις τοῦ ἔτους, καὶ ἐσύχναζεν εἰς τοὺς χορούς, παρωτρυνόμενη ὑπὸ ιδέας ἣν οὐδὲ πρὸς τὴν ἀδελφὴν τῆς ὠμολόγει, δίχως νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς υἱείας τῆς, ἥτις ὁσημέραι ἡλλοιοῦτο.

Τὰ ὑλικά τοῦ κατασκευαστοῦ δεμάτων εἶχον ἐκπονηθῇ. Ὁ Βωδρὸς εἰργαζέτο εἰς ἄλλους, ὅχι πάντοτε, τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ χρόνου, οὕτινος τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐδαπανᾷ εἰς τὸ καπηλεῖον, καθιστάμενος βάρος μᾶλλον ἢ στήριγμα τῶν οἰκείων· ἡ Θηρεσία ἐκέρδιζε μόλις τὰ τῆς ἐνδυμασίας τῆς· ἡ μήτηρ προβλέπουσα κακὰς ἡμέρας καὶ θλιβομένη δὲν ἐξήρχετο πῶς τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐπαναστάσεως, ἐν τῇ γωνίᾳ ἐρήμου ὁδοῦ, μονήρους οἰκήματος τῆς. Ἡ Ἰωάννα ἐν ἡλικίᾳ δεκαοκτὼ ἐτῶν, ὅπως φιλόσθενος, πεπονημένη ἐκ τῆς ἐργασίας, εἰς ἣν ἦτο καταδικασμένη, καθίστατο ἡ ἀληθὴς πηγὴ — καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ μόνη Ἰσως — ἐκείνων οἵτινες μέχρι τοῦδε τὴν ἀνέθρεψαν.

Καὶ ἐν τῷ ζῳηρῷ τῆς καὶ ἀνεπτυγμένῳ πνεύματι, Ἰωάννῃ ν' ἀντιλαμβάνεται ὑπαινιγμούς τινας, ἀμφιβολία ὑφίστατο, ὁμοίᾳ πρὸς τὰ μικρόβια τὰ ὅλον ἐν συνταρασσόμενα ἐντὸς ἀκτίνος ἡλίου.

Διηρώτα ἐκυτὴν, σκεπτομένη τοὺς Βωδρὸς, μεθ' ὧν συνεβίου :

— Τί λοιπὸν τοῖς εἶμαι ;

Ἦσαν μέριμναι βρεθεῖαι διὰ ψυχὴν, ὡς τὴν ἰδικὴν τῆς, λεπτήν καὶ εὐαίσθητον, ὡς καὶ οἱ καθημερινοὶ τῆς κόποι κοτεπόνουν θανάσιμως τὸ ἀσθενὲς καὶ εὐχρὶ τῆς σῶμα, τὸ ὁποῖον ὑφίστατο τὴν στέρησιν ἀπάντων, τοῦ καθαροῦ ἀέρος, τῆς ἀναπαύσεως, τῶν ἡρέμων νυκτῶν καὶ τῆς τροφῆς, ἀνευ τῆς ὁποίας αἱ δυνάμεις φθείρονται καὶ πᾶσα ἐνέργεια καταπίπτει.

Ἐν τούτοις ἀντεῖχεν.

Ἡ Ἰωάννα πολλὰς ἐν τῷ βίῳ τῆς εἶχεν ὥρας ἀπογοητεύσεως καὶ λιποψυχίας.

Ἄλλ' οὐδέποτε εἶχε διαβῇ τὸ ἀτελεύτητον βουλευσάμενον Μαρσερβ, μεθ' ὅσης τῶρα ἀποθαρρύνσεως καὶ θλίψεως.

Τὸ παιδίον εἶνε μᾶλλον ἀμέριμνον εἰς τὰς λύπας, ὥς ὀλιγώτερον ἀντιλαμβάνεται. Τώρα πλέον αὐτὴ ἦτο νεανίς.

Κατ' αὐτὴν τὴν ἐσπέραν, ἡ μᾶλλον κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα, βάρος τι τὴν ἐπίεζεν, ἀγνωστον κακόν, τρόμος μυστηριώδης.

Ἐξ ἐνστίκτου ἐνεζήτει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνθρωπὸν τινα τῆς τάξεως, ὡς ἵνα ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν του. Ἄλλ' αὐτοὶ χάνονται ἀκριβῶς ὅσκις τοὺς θέλει τις.

Καθ' ἑσπέραν ἦτο ὁμοίως ἐκτεθειμένη. Πλειστάκις εἶχε κάμει κακὰς συναντήσεις, ἀλλ' εἶχε διαφύγει τὸν κίνδυνον.

Γυνὴ σχεδὸν ἐξ ἡλικίας, παιδίον κατὰ τὴν θέαν, ἤρκει νὰ προσήλθῃ ἐπὶ τῶν διωκτῶν τῆς τοὺς μεγάλους τῆς καὶ γλυκυτάτους κυκνοὺς ὀφθαλμούς, ἵνα τοὺς ἔτρεπεν εἰς φυγὴν. Τόσπην ἐνεῖχεν ἀγνότητα, ὥστε καὶ οἱ πλέον τολμηροὶ ὑπεχώρουν, ὡς ἐὰν αἱ μέλλουσαι νὰ ἐξήρχοντο τῶν χελέων τῶν προτάσεις ἦσαν βεβήλωσις καὶ ἱεροσυλία.

Ἐν τούτοις ἔτρεμεν.

Ἐκράτει διὰ τῆς χειρὸς τὰ ἐν τῷ θυλακίῳ τῆς ἐκατὸν φράγκα, ἃ εἶχε λάβει κατὰ τὴν ἐσπέραν διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ μηνός.

Ἐροβείτο κλοπὴν ; Ὁχι, ἄλλο τι. Τὸ πᾶν. Ὁ φόβος δὲν ἔχει λόγον.

Καὶ κανεὶς νυκτοπόλαξ !

Ἐν τῇ πλατείᾳ Μαρσερβ ἐπετάχυνε τὸ βῆμα. Ἡ πορεία καθίστατο εὐκολωτέρα, καθὼς κατηφορικὴ ἦδη.

Ἐρ' ὅσον προῦχώρει, οἱ διαβάται καθίσταντο σπανιώτεροι.

Θὰ ἦτο ἡ πρώτη περίπου πρωϊνὴ ὥρα, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν πλατείαν Βαγράμ.

Ἀπὸ τινων λεπτῶν ἡ πτωχὴ κόρη ἤκουεν ὀπισθὲν τῆς

τὸ βῆμα δύο ἀνθρώπων, οἵτινες ἐφαίνοντο κανονίζοντες τὴν πορείαν των συμφώνως πρὸς τὴν ἰδικήν της.

Ἐστράφη καὶ διέκρινε καθαρῶς ὑπὸ τὴν λάμψιν φανοῦ τοὺς δύο νυκτοβίους, οἵτινες ἐβάδιζον συνδεδεμένοι διὰ τῶν βραχιόνων.

Ἡ θεὰ των οὐδὲν εἶχε τὸ ἐνθαρρυντικόν. Οἱ πλατεῖς των πῖλοι, ἡ κόμη των, οἱ μεγάλοι των λαιμοδέται, τὸ ἀκατάστατον ἐν γένει, ὃ ἡ θεὰ των ἀπέπνεε, προφανές καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἡμίφωτι τοῦ πεζοδρομίου, ἦσαν ἱκανὰ ἵνα ἐμβάλωσιν εἰς ὑπονοίας.

Καὶ ἄλλοτε εἶχε συναντήσει ὁμοίους καὶ χειρότερους ἔτι ἐν ὧρα νυκτὸς προκεχωρημένης, χωρὶς οὐδὲν νὰ παθῇ. Ἐπειτα ποῦ νὰ ἐσταθμεύει;

Ἐπρεπε νὰ ἐξακολουθῇ νὰ βαδίζῃ, νὰ μὴ διακόψῃ καθόλου τὴν πορείαν της, ἵνα μὴ ἐξελαμβάνετο ὡς τυχοδιώκτις, νὰ διέβαινε τὸ ὄριον τῆς πόλεως καὶ νὰ διέτρεχεν ἐν ἔτι χιλιόμετρον ἐπὶ τῆς μακρᾶς καὶ ἀνιερᾶς ὁδοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως.

Παρὰ τὸ διάφραγμα ἦτο καθιδρῶς καὶ ἡ ἀναπνοή της διεκόπτετο.

Οἱ δύο ἄγνωστοι ἐτήρουν τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀπόστασιν, ἀλλ' οὐδὲν ἐν τούτοις, ἀνήγγελλε διαθέσεις ἐχθρικές.

Ὁ μᾶλλον βραχύσωμος ἐτερέτιζε τὴν ἐπὶ χυδαίου ἄσματος, μὲ φωνὴν οἰνόφυγος, καὶ ἐκλονεῖτο προφανῶς συγκρατούμενος οὐχὶ ἀνευ κόπου παρὰ τοῦ φίλου του, ὅστις τῷ εἶπεν ὑψηλοφώνως:

— Καλλίτερο τὸ φέρισμό σου, κοιλαρὰ!

Ἡ Ἰωάννα ἤκουσε τὰς λέξεις αὐτὰς καὶ ἐν μέρει ἐνεκαρδιώθη.

Πέραν τῆς Πύλης τῆς Ἀνιερᾶς, οὐδὲν ἄλλο διέκρινεν, πλὴν τῆς ἀπείρου καὶ ὀλομαύρου ἐκτάσεως, ἣν ἔστιζον ἐνῆχου φανοὶ τινες ἐστημένοι ἐν τῷ διαστήματι.

Ἡ Ἰωάννα διέβη τὸ διάφραγμα φρίσσουσα. Δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ στραφῇ ὀπίσω.

Ἐνόμισε πρὸς στιγμὴν ὅτι οἱ διώκται της εἶχον μείνει καθ' ὁδόν. Ἀλλὰ, μετὰ ἑκατοντάδα βημάτων, ὁ κρότος τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν ἀντήχησεν ἐκ νέου ὀπισθεν τῆς.

Ἄρρητος τὴν κατέλαβε τρόμος.

Ἡθέλησε νὰ τρέξῃ. Αἱ κνημαὶ της ἀπέβαλον τὰς δυνάμεις των.

Ψυχρὸς ἰδρὼς τῇ διέβρεχε τοὺς κροτάφους.

Οἱ σύντροφοι ἐπλησίαζον δύο βήματα παρ' αὐτήν.

Ἐνῷ ἐπιπόνως ὠρθοῦτο ἐπὶ τῶν ποδῶν της φωνή τις τῇ ἐπιθύρῃσεν εἰς τὸ οὐς τρυφερώτατα:

— Ἀκόμα λοιπὸν ἔξυπνη, μικρὴ γυρίστρα;

Ἐρρίψε περὶ ἑαυτὴν βλέμμα ἐξηγριωμένον.

Τὸ μέρος ἦτο ὄντως φρικῶδες καὶ θαυμασιῶς ἐκλεχθὲν δι' ἐνέδραν.

Ἡ Ἰωάννα ἐπειράθη ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἡ φωνή της ἐπνίγετο ἐν τῷ λάρυγγί της.

— Λοιπὸν! Διατί; Δὲν γνωρίζονται πλέον οἱ γείτονες; Τί θέλουν; Νὰ συνομιλήσουν μία στιγμὴ εἰς τ' ἀνοικτά. Δὲν θὰ σὲ πνίξουν ἂν σὲ συνοδεύσουν ὀλίγον τι. Ὑπάρχουν ἱππότες γνωρίζοντες τί θὰ εἴπῃ συμπεριφορὰ, περιστέρει μου.

Ὁ Βαλοῦς ἦτο ὁ ἐκφραζόμενος μετὰ τοιαύτης σχετικῆς εὐγενείας.

Ὁ Ραπινὼ ἐπὶ μᾶλλον ἐκλονεῖτο, ἀλλ' ἦτο ὀλιγώτερον μεθυσμένος παρ' ὅσον ἤθελε νὰ φαίνεται.

— Ὁ σύντροφός μου ἀπ' ἐδῶ, ἐτραύλισε, τρέπει αἰσθήματα διὰ σέ, ἄγγελέ μου. Ἄν τὸν συναναστρέψω, θὰ ἐκολακέυω δι' αὐτό. Ὁρατός ἄνδρας ὡς εἶνε εὐκὸλον νὰ κρίνῃς, μὲ θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν προνομιοῦχον, μὲ καλλιτεχνικὰς κλίσεις, καὶ μὲ πέτρα τοῦ κόσμου!

— Ἄφες τον, ὑπέλαβεν ὁ Βαλοῦς, ὁ πολίτης εἶνε τραχὺς ὅσο ἡ δικαιοσύνη, ἀλλὰ ὀμιλεῖ ἀληθινὰ! Σὲ λατρεύω καὶ τὸ μόνο ποῦ θέλω εἶνε νὰ σὲ στεφανώθω. Θὰ πεισθῇς

εἰς αὐτό, ἂν μάθῃς πῶς τὰ ἔχω καλὰ μὲ τὴν προϊσταμένη σου, τὴν Καισαρίνα, τὸ ὡμορφότερο πλάσμα τοῦ ἐργαστηρίου ὑστερ' ἀπὸ σέ, θεὰ μου.

Ἡ Ἰωάννα δὲν ἤκουε. Τὰ ὥτα της ἐβόμβουν. Οὐδὲ λέξιν εὗρισκεν εἰς ἀπάντησιν καὶ ἐν τούτοις ἑκατοντάκις εἶχεν ἀκούσει δριμύτερα δέχως νὰ πειραχθῇ, ἀλλ' ὁ τόπος, ἡ ὥρα καὶ τὸ ὕψος τῶν δύο ἀλητῶν τὴν ἐτρόμαζον.

Ἀνέλαβεν ὅσον ἡδύνατο θάρρος καὶ ἤρχισεν ἐν τάχει νὰ βαδίζῃ.

Οἱ δύο ἀθλοὶ τὴν ἠκολούθουν κατὰ πόδας, καὶ ἤσθανε τὴν ἀναπνοήν των ἐπὶ τῆς κόμης της καὶ τοῦ λαιμοῦ της.

Ὁ ποὺς αὐτῆς προσέκοψεν ἐπὶ χαλίκος. Ἐκλονήθη, μικροῦ δεῖν ἐπιπτε χαμαί, καὶ τὸ θυλακίόν της ἀνέδωκε κρότον μεταλλικόν.

— Ἡ κόρη ἔβαλε 'ς τὸ χέρι τὸ μηνιαῖκο, εἶπε σαρκαστικῶς ὁ Ραπινὼ διπλῇ ἐπιτυχίᾳ, γρηᾶ μου.

Ἡ νεανὶς ἔκαμψε τὴν ὁδὸν Ἀνιερᾶς καὶ ἔλαβε τὴν ὁδὸν Ἐπαναστάσεως, ἐπὶ μᾶλλον ἔρημον. Ἐστράφη τότε ἀποφασιστικῶς πρὸς τοὺς διώκτας της λέγουσα:

— Ἰδωμεν, τί θέλετε;

Πέραν, τὰ φῶτα τοῦ διαφράγματος τὴν ἐνεκαρδιούν κατὰ τι. Ἡδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ὅτι ἄμαξά τις βραδύνασα, ἐξ ἐκείνων ὧν ὁ ἤχος μακρόθεν ἀντήχει, θὰ διέβαιnen ἐκεῖθεν καὶ θὰ ἐπροστάτευε τὴν μόνωσίν της.

Ὁ Βαλοῦς ἀντεῖπεν:

— Περὶφημα. Τί θέλομε, ἀγάπη μου; Θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ: νὰ σὲ πάρωμε ἀπὸ τὸ ἐργαστήριον ὅπου μόνο τὸ ψαμί σου κερδίζεις. γνωρίζω ἐκεῖ μία καλὴ θέσι· τὴν ἔχει ἄλλη. Ἡ Καισαρίνα δὲν παραιτεῖ ὅ, τι κρατεῖ. Ἐλα μαζί μας· θὰ εὖρῃς καλὴ συντροφιά. Καλοφτιασμένη ὡς ἦσαι καὶ μὲ μάτια μεγάλα ὡς φεγγίταις, θὰ ἀνάφτης φωτιά σταῖς καρδιάς τοῦ κόσμου. Τὸ πρῶτον βῆμα εἶνε ποῦ στοιχίζει καὶ ἡμεῖς θὰ σὲ διευκολύνωμεν, μὲ τὴν ἀδειαν τῶν νυκτοφυλάκων ποῦ πέρνουν τὸν δεύτερον αὐτὴ τὴν ὥρα. Ἡννόησες, μικροῦλα;

— Θίλετε νὰ παίξετε; Ἐγὼ δὲν ἔχω ὀρεξιν. Ἡ κούρασις μὲ θανατώνει, εἶπεν ἱκετεύουσα. Ἀφετέ με νὰ φύγω.

Ὁ Ραπινὼ ἀπέσυρε νωχελῶς τοῦ θυλακίου του μετάξινον μανδύλιον.

Ὁ Βαλοῦς προέβη κατὰ ἐν βῆμα καὶ περιέβαλε διὰ τοῦ βραχιονός του τὸ σῶμα τῆς Ἰωάννας, ἥτις ἐξέβαλε διαπεραστικὴν κραυγὴν.

Μίαν μόνην, διότι ὁ Ραπινὼ, διὰ κινήσεως προσεχεδιασμένης, τῇ ἐτύλιξε τὸ μανδύλιον περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἔδεσε τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε ἐκείνη ἀνετράπη καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς λεωφόρου ἡμιπεπνιγμένη.

— Δικὴ μας εἶνε, εἶπεν ὁ Βαλοῦς.

— Μὲ τὸ κομπόδεμά της, προσέθηκεν ὁ ἄλλος.

— Διπλῇ ἐπιτυχίᾳ, καθὼς εἶπες, καλὲ μου!

— Διπλὸ μερίδιο. Ἐγὼ τὸ χρῆμα, ἐσὺ τὴν κόρη. Σύμφωνος:

— Σύμφωνοι, εἶπε ὁ Βαλοῦς μὲ σπινθηροβόλον βλέμμα.

— Ὁ λαχνός μου εἶνε καλός, ἐπελογίσθη ὁ ἄλλος.

Ἡ γυναίκες θὰ σὲ φάνε, υἱέ μου.

Ὁ Βαλοῦς ἔσυρε τὸ θυμὰ του.

Ἀριστερᾶ, ἀόριστοι τὴν θεὰν γαταὶ ἐξετείνοντο μέχρι τῶν ὀρίων.

Ἡ δυστυχὴς κόρη ἀνθίστατο ἐκπέμπουσα ἀνάρθρους στόνους.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ θύρα τῆς Ἀνιερᾶς ἐφωτίσθη αἴφνης.

Δύο φανοὶ διέβησαν τὸ διάφραγμα.

Ὁ Ραπινὼ εἶχεν ὁσφρησιν.

— Τὰ χρήματα καὶ δρόμο. Νὰ κόσμος!

[Ἐπεται συνέχεια.]